

**Formandskabets Konklusioner
det Europæiske Råd i Laeken
den 14. Og 15. December 2001**

1. Nu hvor Den Europæiske Union indfører den fælles valuta, hvor udvidelsen af EU bliver irreversibel, og hvor EU tager fat på en vigtig debat om sin fremtid, har Det Europæiske Råd på sit møde i Laeken den 14. og 15. december 2001 gennem nye impulser søgt at styrke dynamikken i EU's integration.
2. Forud for Det Europæiske Råds drøftelser fandt der en udveksling af synspunkter sted med formanden for Europa-Parlamentet, Nicole Fontaine, om de vigtigste emner på dagsordenen.

I. DEN EUROPÆISKE UNIONS FREMTID

Laeken-erklæringen

3. I forlængelse af de konklusioner, der blev vedtaget i Nice, vedtog Det Europæiske Råd erklæringen i bilag I. Denne erklæring og de perspektiver, den åbner, markerer over for borgerne en afgørende etape hen imod en enklere europæisk union, som forfølger sine vigtigste mål med større styrke, og som er mere synlig på verdensplan. For at sikre en så bred og gennemsigtig forberedelse af den næste regeringskonference som muligt har Det Europæiske Råd besluttet at indkalde et konvent, der vil få Valéry Giscard d'Estaing som formand og Giuliano Amato og Jean Luc Dehaene som næstformænd. Alle kandidatlandene skal deltage i konventet. Sideløbende med konventets arbejde skal et forum gøre det muligt at strukturere og styrke den offentlige debat, der allerede er i gang om EU's fremtid.
4. Der kan allerede sideløbende med konventet træffes en række foranstaltninger, som ikke indebærer traktatændringer. I den forbindelse glæder Det Europæiske Råd sig over Kommissionens hvidbog om nye styreformer i EU samt over, at generalsekretæren for Rådet agter at fremlægge forslag om en tilpasning af Rådets strukturer og funktionsmåde med henblik på udvidelsen inden Det Europæiske Råds møde i Barcelona. Det Europæiske Råd vil drage de praktiske konklusioner af disse forslag på mødet i Sevilla. Det Europæiske Råd stiller sig også positivt til den endelige rapport fra Den Rådgivende Gruppe på Højt Plan (Mandelkern-Gruppen) om kvaliteten af lovgivningen samt til Kommissionens meddelelse om en forenkling af lovgivningen, som forventes udmøntet i en konkret handlingsplan i første halvår af 2002.

Overgangen til euroen

5. Indførelsen af eurosedler og -mønter den 1. januar 2002 udgør højdepunktet i en historisk proces, der er af afgørende betydning for opbygningen af Europa. Alle forholdsregler er truffet, for at den fysiske indførelse af euroen kan forløbe glat. Det vil dermed blive lettere at anvende euroen på de internationale finansielle markeder. Euro-området vil fremover være en stabilitetspol for de deltagende lande, idet de vil blive beskyttet mod spekulation og finansiell turbulens. Euroen styrker det indre marked og bidrager til at bevare sunde, grundlæggende vilkår, der fremmer en varig vækst. Euroen er endvidere med til at gøre EU mere nærværende for borgerne, idet den er et konkret, synligt udtryk for det europæiske projekt. I den forbindelse noterer Det Europæiske Råd sig med tilfredshed, at Rådet og Europa-Parlamentet for nylig har vedtaget en forordning, der skal nedbringe omkostningerne ved grænseoverskridende betalinger i euro betydeligt.

Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik

6. Det Europæiske Råd vedtog erklæringen i bilag II om den fælles europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik operative kapacitet, samt rapporten fra formandskabet. I kraft af den fortsatte udvikling af ESFP og styrkelsen af såvel den civile som den militære kapacitet samt oprettelsen af passende strukturer og efter konferencerne om militærkapacitet og politikapacitet, der blev afholdt den 19. november 2001 i Bruxelles, er EU nu i stand til at lede krisestyringsoperationer. EU er fast besluttet på hurtigt at færdiggøre ordningerne med NATO. Disse ordninger vil øge Den Europæiske Unions kapacitet til at påtage sig krisestyringsoperationer, der omfatter alle Petersberg-opgaverne. Tilsvarende vil iværksættelsen af ordningerne fra Nice sammen med partnerne styrke EU's midler til at gennemføre krisestyringsoperationer. Udviklingen af de midler og den kapacitet, som EU kan råde over, vil sætte EU i stand til gradvis at påtage sig mere og mere komplekse operationer.

Udvidelsen

7. Kommissionens dokument om en vellykket udvidelse, de periodiske rapporter og de reviderede tiltrædelsespartnerskaber udgør et solidt grundlag for en vellykket tiltrædelsesproces, der nu er irreversibel. Det Europæiske Råd i Berlin opstillede en finansieringsramme, der tillader en udvidelse.
8. I løbet af de seneste måneder er der gjort betydelige fremskridt i forhandlingerne, og visse forsinkelser er blevet indhentet. Den Europæiske Union er fast besluttet på at afslutte tiltrædelsesforhandlingerne senest ved udgangen af 2002 med de kandidatlande, der er klar, således at disse kan deltage i valgene til Europa-Parlamentet i 2004 som medlemmer. Kandidatlandene vil fortsat blive bedømt ud fra deres egne resultater i overensstemmelse med princippet om differentiering. Det Europæiske Råd tilslutter sig rapporten fra Kommissionen, der vurderer, at Cypern, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Malta, Polen, Den Slovakiske Republik, Den Tjekkiske Republik og Slovenien vil kunne være klar, hvis forhandlingerne og reformerne i kandidatlandene fortsætter i det nuværende tempo. Det påskønner Bulgariens og Rumæniens hidtidige bestræbelser, og tilskynder dem til at gå videre ad samme vej. For specifikt at kunne støtte disse lande er der brug for en præcis ramme med en tidsplan og en tilpasset køreplan, idet målet er at indlede forhandlingerne om samtlige kapitler i 2002.
9. Kandidatlandene bør fortsat gøre en aktiv indsats, navnlig for at bringe deres administrative og retslige kapacitet op på det niveau, der kræves. Kommissionen vil på mødet i Sevilla i juni 2002 forelægge Det Europæiske Råd en rapport om gennemførelsen af handlingsplanen med henblik på en styrkelse af institutionerne.
10. Den køreplan, der blev fastlagt af Det Europæiske Råd i Nice, er stadig fuldt ud gældende. Kommissionen vil allerede fra begyndelsen af 2002 foreslå fælles holdninger vedrørende kapitlerne om landbrug, regionalpolitik og budgetspørgsmål på grundlag af de hidtidige resultater og de principper, der blev vedtaget i Berlin. Arbejdet med affattelsen af tiltrædelsestraktaterne vil blive indledt i første halvdel af 2002.
11. Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med de møder, der for nylig er afholdt mellem lederne af det græsk-cypriotiske og det tyrkisk-cypriotiske samfund, og opfordrer lederne til at fortsætte drøftelserne for at finde en samlet løsning under De Forenede Nationers auspicer i overensstemmelse med de relevante resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd.

12. Tyrkiet har gjort fremskridt i retning af at opfylde de politiske kriterier, der er fastsat for tiltrædelsen, navnlig takket være den seneste forfatningsændring. Udsigten til, at der indledes tiltrædelsesforhandlinger med Tyrkiet, er således blevet mere reel. Tyrkiet tilskyndes til at arbejde videre i retning af at opfylde såvel de økonomiske som de politiske kriterier, især på menneskerettighedsområdet. Førtiltrædelsesstrategien for Tyrkiet forventes at markere en ny etape i analysen af, hvor langt landet er nået med at forberede tilpasningen til gældende fællesskabsret.

II. DEN EUROPÆISKE UNIONS AKTIONER EFTER ATTENTATERNE I USA DEN 11. SEPTEMBER

Den Europæiske Unions indsats i Afghanistan

13. Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med undertegnelsen den 5. december i Bonn af aftalen om de midlertidige ordninger, der skal gælde i Afghanistan, indtil der er genoprettet permanente statslige institutioner. Det opfordrer alle afghanske grupper til at gennemføre denne aftale.
14. Det Europæiske Råd har givet tilsagn om at deltage i det internationale samfunds indsats med henblik på at genoprette stabiliteten i Afghanistan på grundlag af resultaterne fra konferencen i Bonn og de relevante resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd. I denne forbindelse tilskynder det til deployering af en international sikkerhedsstyrke, der på grundlag af en resolution fra FN's Sikkerhedsråd skal have mandat til at bidrage til den afghanske og de internationale myndigheders sikkerhed i Kabul og dets omegn samt til at oprette og uddanne nye afghanske sikkerheds- og militærstyrker. EU's medlemsstater undersøger deres bidrag til denne styrke. EU-medlemsstaternes deltagelse i denne internationale styrke vil være et kraftigt signal om deres vilje til i højere grad at påtage sig deres ansvar med hensyn til krisestyring og således bidrage til Afghanistans stabilisering.
15. I betragtning af den afghanske befolknings akutte behov er den humanitære bistand fortsat en absolut prioritet. Transporten af bstanden, navnlig til flygtninge og fordrevne, skal afpasses efter udviklingen og foregå så effektivt og velkoordineret som muligt. EU har allerede afsat eller er rede til at afsætte et beløb på 352 mio. EUR til humanitær bistand, hvoraf 103 mio. EUR afholdes over Fællesskabets budget.

16. Over tyve års krig og manglende politisk stabilitet har lagt det afghanske samfund i ruiner og har fuldstændig bragt de offentlige institutioner og myndigheder i opløsning og ført til umådelige menneskelige lidelser. Den Europæiske Union vil hjælpe det afghanske folk og dets nye ledere med at genopbygge landet og fremme en så hurtig tilbagevenden til demokratiske tilstande som muligt. Der skal lægges særlig vægt på kvindernes situation. Rehabiliteringen og genopbygningen vil kræve et stærkt internationalt samarbejde og en stærk international koordinering. EU har udnævnt Klaus-Peter Klaiber som særlig repræsentant for Afghanistan under den højtstående FUSP-repræsentants myndighed. EU er den 21. december i Bruxelles medformand for det første møde i den styringsgruppe, der skal støtte den politiske fornyelse i Afghanistan og sørge for en bedre koordinering af donorlandenes indsats med henblik på den ministerkonference, der finder sted i Tokyo i januar 2002. EU vil på disse møder give tilsagn om at dække behovene side om side med bl.a. USA, de arabiske lande og Japan.

Bekæmpelse af terrorisme

17. Den Europæiske Union bekræfter sin fulde solidaritet med det amerikanske folk og det internationale samfund i kampen mod terrorismen under fuld overholdelse af individets rettigheder og frihedsrettigheder. Den handlingsplan, der blev vedtaget den 21. september, iværksættes ifølge den fastsatte tidsplan. De fremskridt, der er sket, tyder på, at målene vil blive nået. Enigheden om den europæiske arrestordre udgør et afgørende fremskridt. Den fælles definition af terrorhandlinger, udarbejdelsen af lister over terrororganisationer, personer, grupper og enheder, der udøver terroristisk aktivitet, samarbejdet mellem specialiserede tjenester samt den lovgivning, der er vedtaget om indefrysning af aktiver som følge af FN's Sikkerhedsråds resolution 1373, er alt sammen konkrete tiltag i kampen mod terrorismen. Det Europæiske Råd anmoder Rådet og Kommissionen om hurtigt at færdiggøre programmet til forbedring af samarbejdet mellem medlemsstaterne med hensyn til truslerne om brug af biologiske og kemiske midler; dette samarbejde vil finde sted som led i Det Europæiske Civilbeskyttelsesagenturs aktiviteter.
18. Den Europæiske Union er besluttet på at afbøde de konsekvenser, som attentaterne den 11. september har haft for luftfartssektoren, ud fra et ønske om at sikre en hurtig, samordnet reaktion fra alle medlemsstaters side. Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med vedtagelsen af Rådets fælles holdning vedrørende forordningen om luftfartssikkerhed.

III. DEN ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVIKLING OG BÆREDYGTIG UDVIKLING

Den generelle økonomiske situation og perspektiverne

19. EU's økonomi befinder sig i en periode med svagere vækst og usikkerhed som følge af en generel afmatning kombineret med nedsat efterspørgsel. Der forventes imidlertid et gradvist opsving i løbet af 2002. De disponible indkomster er stigende som følge af den lavere inflation og skattnedsættelser i flere lande. Finanspolitikken tager sigte på at opretholde sunde offentlige finanser. Resultatet har været en nedsættelse af de langfristede rentesatser, hvilket vil medvirke til at fremme efterspørgslen. De fremskridt, der allerede er gjort i retning af et afbalanceret budget i forbindelse med stabilitets- og vækstpagten, vil give finanspolitikken mulighed for at spille en positiv rolle med hensyn til at afværge afmatningen takket være de automatiske stabilisatorer, samtidig med at målet om balance på mellemlang sigt fastholdes. Tilliden skal bygge på en konsekvent iværksættelse af strategien for den økonomiske politik, som er fastlagt i de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker, og hvis vigtigste retningslinjer er makroøkonomisk stabilitet og strukturelle reformer, der skal styrke jobskabelsen og EU's vækstpotentiale. Det Europæiske Råd godkendte rapporten fra Økofin-Rådet om beskatning af renteindtægter.

20. Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med resultatet af ministerkonferencen i Doha, som lancerede en ny runde af verdensomspændende handelsforhandlinger på baggrund af en fremgangsmåde, der tilstræber en balance mellem liberalisering og regulering under hensyn til udviklingslandenes interesser, og således at deres udviklingskapacitet fremmes. EU er fast besluttet på at fremme forhandlingsrundens sociale og miljømæssige dimension.

Lissabon-strategien

21. Det Europæiske Råd vil på mødet i Barcelona den 24. og 25. marts 2002 gøre status over de fremskridt, der er sket med hensyn til EU's strategiske mål fra Lissabon om at blive den mest dynamiske videnbaserede økonomi i verden med fuld beskæftigelse og større social samhørighed inden 2010, og aftale de konkrete skridt, der skal tages på de prioriterede områder for at gennemføre denne strategi. Afmatningen i væksten gør det vigtigere end nogensinde at gennemføre de strukturreformer, der blev vedtaget i Lissabon og Stockholm, og vise Europas borgere og erhvervsliv, at dagsordenen for økonomiske og sociale spørgsmål og bæredygtig udvikling fortsat er relevant. Vi bør anvende de strukturelle indikatorer, vi har fastsat, til at evaluere de fremskridt, der er sket, og målrette indsatsen. For at Det Europæiske Råd kan danne sig et fuldstændigt billede af situationen og sikre en konsekvent linje i sine beslutninger, må de forskellige forberedende processer sigte mod Det Europæiske Råds forårsmøde.
22. Der er siden Det Europæiske Råd i Stockholm gjort fremskridt med hensyn til de forskellige aspekter i Lissabon-strategien. Efter tredive års debat er der opnået enighed om det europæiske selskab. Der er skabt enighed om liberaliseringen af posttjenesterne og om pakken af direktiver om telekommunikation. Med vedtagelsen af en række økonomiske og sociale strukturelle indikatorer, herunder for kvalitet i arbejdet og bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse, samt nøgleindikatorer for bæredygtig udvikling, kan der gives et tydeligere billede af de enkelte medlemsstaters resultater. Kommissionen vil bruge dette som udgangspunkt ved udarbejdelsen af den sammenfattende rapport, der skal fremlægges i januar 2002.

Beskæftigelse

23. Lissabon-strategien skal give EU mulighed for på ny at skabe betingelserne for fuld beskæftigelse. Bestræbelserne på at nå en beskæftigelsesfrekvens på 70% i 2010, som det blev aftalt i Lissabon, skal fremskyndes. Dette skal være den primære målsætning for den europæiske beskæftigelsesstrategi. Arbejdsmarkedets parter gav på topmødet den 13. december 2001 udtryk for deres vilje til at udvide den sociale dialog ved sammen at udarbejde et flerårigt arbejdsprogram inden Det Europæiske Råds møde i 2002. De insisterede ligeledes på nødvendigheden af at udvikle og forbedre trepartssamrådet om de forskellige aspekter af Lissabon-strategien. Det blev besluttet, at et sådant socialt topmøde fremover vil blive afholdt inden hvert forårsmøde i Det Europæiske Råd.

24. Det Europæiske Råd tilslutter sig den enighed, der er opnået i Rådet om beskæftigelsesretningslinjerne for 2002, de individuelle henstillinger til medlemsstaterne og den fælles rapport om beskæftigelse. Disse beslutninger viser, at EU på trods af den verdensomspændende økonomiske afmatning har vilje til at fortsætte arbejdet med en strukturel omlægning af arbejdsmarkedet og vilje til at forfølge målene om fuld beskæftigelse og kvalitet i arbejdet.

Virkeliggørelsen af den europæiske sociale model

25. Med hensyn til lovgivningen på det social- og arbejdsmarkedspolitiske område noterer Det Europæiske Råd sig med tilfredshed den politiske enighed mellem Rådet og Europa-Parlamentet om direktivet vedrørende information og høring af arbejdstagerne og direktivet vedrørende beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens. Det understreger, at det er vigtigt at forebygge og løse sociale konflikter, navnlig grænseoverskridende sociale konflikter, ved hjælp af frivillige forligsmekanismer, som Kommissionen opfordres til at fremlægge et oplæg om.
26. Det Europæiske Råd noterer sig med tilfredshed Rådets konklusioner og den fælles rapport fra Rådet og Kommissionen om forsyningspligtigheder, der vil blive evalueret på fællesskabsplan på baggrund af deres resultater og indvirkning på konkurrencen. Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen til at udarbejde en referenceramme for statsstøtte til virksomheder, der leverer forsyningspligtigheder.
27. Det Europæiske Råd noterer sig med tilfredshed, at der er taget hensyn til princippet om lige muligheder for mænd og kvinder i de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker og i Euro-Middelhavs-partnerskabet, og at der er opstillet en liste over indikatorer for lønforskelle mellem mænd og kvinder.
28. Den første fælles rapport om social integration og fastlæggelsen af et sæt fælles indikatorer udgør vigtige elementer i den politik, der blev fastlagt i Lissabon med henblik på at udrydde fattigdom og fremme social integration, også når det gælder sundhed og bolig. Det Europæiske Råd insisterer på nødvendigheden af at styrke de statistiske redskaber og anmoder Kommissionen om gradvis at inddrage kandidatlandene i denne proces.

29. Det Europæiske Råd noterer sig den politiske enighed om at udvide koordineringen af de sociale sikringsordninger til også at omfatte tredjelandstatsborgere og opfordrer Rådet til hurtigst muligt at vedtage de nødvendige bestemmelser.
30. Det Europæiske Råd noterer sig den fælles rapport om pensioner fra Udvalget for Social Beskyttelse og Udvalget for Økonomisk Politik. Pensionernes tilstrækkelighed, pensionssystemernes bæredygtighed og moderniseringen af systemerne samt bedre adgang til tillægspensioner er af særlig betydning for at kunne imødekomme de voksende behov. Det Europæiske Råd anmoder Rådet om at følge en tilsvarende fremgangsmåde ved udarbejdelsen af rapporten om sundhedspleje og ældrepleje på baggrund af meddelelsen fra Kommissionen. Der skal lægges særlig vægt på den europæiske integrations indvirkning på medlemsstaternes ordninger for sundhedspleje.

Forskning og udvikling

31. Det Europæiske Råd i Lissabon mindede om, hvor vigtigt det er at tilskynde til innovation, bl.a. ved hjælp af et EF-patent, som skulle have været indført ved udgangen af 2001. Det Europæiske Råd anmoder Rådet (det indre marked) om at afholde en samling den 20. december 2001 for på baggrund af bl.a. et dokument fra formandskabet og de øvrige bidrag fra medlemsstaterne at nå til enighed om et fleksibelt instrument, der indebærer så få omkostninger som muligt, under hensyn til princippet om ikke-diskrimination mellem medlemsstaternes virksomheder, således at der sikres et højt kvalitetsniveau.
32. Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med Rådets vedtagelse af en fælles holdning vedrørende sjette rammeprogram for forskning og udvikling, som skal styrke det europæiske forskningsrum.
33. Det Europæiske Råd bekræfter på ny, at det tillægger Galileo-projektet strategisk betydning, og det glæder sig over den afgørelse, som Den Europæiske Rumorganisation traf i Edinburgh om at bevilge et beløb på op til 550 mio. EUR til projektet. Det Europæiske Råd opfordrer Rådet til at fortsætte sine drøftelser, så det kan træffe en afgørelse om finansieringen af udviklingsfasen inden marts 2002 og vedtage en forordning inden juni 2002 under hensyntagen til auditrapporten fra Price Waterhouse Cooper.

æredygtig udvikling og livskvalitet

34. Det Europæiske Råd noterer med tilfredshed, at Rådet har vedtaget de miljømæssige nøgleindikatorer, der supplerer de sociale og økonomiske strukturelle indikatorer, med henblik på Kommissionens næste sammenfattende rapport. Det Europæiske Råd vil på dette grundlag for første gang evaluere iværksættelsen af strategien for bæredygtig udvikling på næste forårsmøde i Barcelona.
35. Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med resultatet af Marrakesh-konferencen om klimaændringer. EU er besluttet på at opfylde sine forpligtelser i henhold til Kyoto-protokollen og bekræfter sit ønske om at se denne protokol træde i kraft inden verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg, hvor Den Europæiske Union agter at være repræsenteret på højeste politiske niveau.
36. Den Europæiske Union har bestræbt sig på at opfylde borgernes forventninger med hensyn til sundhed, forbrugerbeskyttelse, sikkerhed og livskvalitet. Det Europæiske Råd ser med særlig tilfredshed på oprettelsen af Den Europæiske Fødevarerautoritet, Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur og Det Europæiske Søsikkerhedsagentur. Kommissionen vil snarest fremlægge et forslag om oprettelse af et europæisk jernbanesikkerhedsagentur. Det Europæiske Råd noterer sig vedtagelsen af en række tekster, der skal øge forbrugerbeskyttelsen med hensyn til produktsikkerhed, gældsætning, standarder for blodprodukter og hensigtsmæssig anvendelse af antimikrobielle stoffer i humanmedicin.

IV. STYRKELSE AF OMRÅDET MED FRIHED, SIKKERHED OG RETFÆRDIGHED

37. Det Europæiske Råd bekræfter på ny sin forpligtelse over for de politiske retningslinjer og de mål, der blev fastlagt i Tammerfors, og noterer sig, at der, selv om der er konstateret visse fremskridt, er brug for nye impulser og rettesnore for at indhente forsinkelserne på visse områder. Hyppigere samlinger i Rådet (retlige og indre anliggender) vil bidrage til at sætte skub i arbejdet. Desuden er det vigtigt, at Den Europæiske Unions afgørelser gennemføres hurtigt i national lovgivning, og at de konventioner, der er indgået efter Maastricht-traktatens ikrafttræden, ratificeres uden forsinkelse.

En egentlig fælles asyl- og indvandringspolitik

38. På trods af visse resultater, såsom Den Europæiske Flygtningefond, Eurodac-forordningen og direktivet om midlertidig beskyttelse, har fremskridtene været mindre hurtige og mindre omfattende end forventet. Der må derfor udformes en ny strategi.
39. Det Europæiske Råd forpligter sig til på grundlag af konklusionerne fra Tammerfors snarest at vedtage en fælles asyl- og indvandringspolitik, der tager hensyn til den nødvendige balance mellem beskyttelse af flygtninge i overensstemmelse med principperne i Genèvekonventionen af 1951, en berettiget stræben efter et bedre liv samt EU's og dets medlemsstaters modtagekapacitet.
40. En egentlig fælles asyl- og indvandringspolitik forudsætter følgende tiltag:
- integration af politikken vedrørende migrationsstrømme i Den Europæiske Unions udenrigspolitik. Navnlig skal der indgås europæiske tilbagetagelsesaftaler med de berørte lande på basis af en ny prioritetsliste og en klar handlingsplan. Det Europæiske Råd anmoder om, at der udarbejdes en handlingsplan på grundlag af Kommissionens meddelelse om ulovlig indvandring og menneskehandel;
  - udvikling af en europæisk ordning for udveksling af oplysninger om asyl, migration og hjemlande, iværksættelse af Eurodac samt en forordning, der skal sikre en mere effektiv anvendelse af Dublin-konventionen, med hurtige og effektive procedurer;
  - etablering af fælles standarder med hensyn til procedurer for asyl, modtagelse og familiesammenføring, herunder hasteprocedurer, hvor dette er berettiget. Disse standarder skal tage hensyn til nødvendigheden af at yde bistand til asylansøgerne;
  - udarbejdelse af særlige programmer til bekæmpelse af diskrimination og racisme.
41. Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen til senest den 30. april 2002 at forelægge ændrede forslag vedrørende asylprocedurer, familiesammenføring og "Dublin II"-forordningen. Rådet opfordres endvidere til at fremskynde arbejdet med andre projekter vedrørende standarder for modtagelse, definitionen af udtrykket "flygtning" og subsidiære beskyttelsesformer.

En mere effektiv kontrol ved de ydre grænser

42. En bedre forvaltning af kontrollen ved EU's ydre grænser vil bidrage til at bekæmpe terrorisme, organiseret ulovlig indvandring og menneskehandel. Det Europæiske Råd anmoder Rådet og Kommissionen om at fastlægge mekanismer for samarbejde mellem myndigheder med ansvar for de ydre grænser og undersøge, hvordan der kan oprettes en mekanisme eller fælles tjenester til kontrol af de ydre grænser. Det anmoder Rådet og medlemsstaterne om at træffe foranstaltninger til at indføre en fælles ordning for kontrol af visa, og undersøge muligheden af at indføre fælles konsulatskontorer.

Eurojust og politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager

43. Afgørelsen om oprettelse af Eurojust samt etableringen af de nødvendige instrumenter for politisamarbejdet - Europol, hvis beføjelser er blevet styrket, Det Europæiske Politiakademi og taskforcen af politichefer - er et vigtigt fremskridt. Rådet opfordres til snarest at behandle Kommissionens grønbog om en europæisk anklagemyndighed under hensyntagen til de mange forskellige retssystemer og -traditioner. Det Europæiske Råd opfordrer til, at der hurtigt oprettes et europæisk netværk for at fremme uddannelsen af dommere og anklagere, hvilket vil medvirke til at skabe større tillid mellem de aktører, der er involveret i det retlige samarbejde.

Bekæmpelse af ulovlig narkotikahandel

44. Det Europæiske Råd minder om, hvor vigtigt det er at intensivere bekæmpelsen af ulovlig narkotikahandel og at få vedtaget Kommissionens forslag om dette spørgsmål inden udgangen af maj 2002. Det Europæiske Råd vil eventuelt tage nye initiativer på baggrund af Kommissionens midtvejsrapport om gennemførelsen af Den Europæiske Unions narkotikahandlingsplan.

Harmonisering af lovgivningerne, gensidig anerkendelse af afgørelser og den europæiske arrestordre

45. Rameafgørelsen om bekæmpelse af menneskehandel, den europæiske arrestordre samt den fælles definition af terrorhandlinger og minimumsstrafferammer er vigtige fremskridt. Det er nødvendigt at fortsætte bestræbelserne på at overvinde de vanskeligheder, der skyldes forskelle mellem retssystemerne, bl.a. ved at fremme den gensidige anerkendelse af retsafgørelser på såvel det civilretlige som det strafferetlige område. Således har harmoniseringen af familieretten været et afgørende fremskridt, der indebærer afskaffelse af de mellemliggende procedurer for anerkendelse af visse afgørelser, navnlig børns ret til samvær på tværs af grænserne.

V. FORBINDELSERNE MED TREDJELANDE

Mellemøsten

46. Det Europæiske Råd vedtog erklæringen i bilag III.

Det vestlige Balkan

47. Den Europæiske Union har fuldt ud spillet sin rolle med hensyn til at opmuntre og hjælpe landene i regionen til at fortsætte deres indsats inden for rammerne af stabiliserings- og associeringsprocessen. Udsigten til tiltrædelse og den støtte, som EU yder, er centrale elementer, der fremmer denne proces under overholdelse af menneskerettighederne, de demokratiske principper og internationalt anerkendte grænser. Det Europæiske Råd bifalder udnævnelsen af Erhard Busek til særlig koordinator for stabilitetspagten og takker hans forgænger Bodo Hombach for hans væsentlige bidrag til stabiliteten i området.

48. EU vil fortsat bidrage til genopretning og stabilitet i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, navnlig ved at insistere på en fuldstændig gennemførelse af Ohrid-aftalen. Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med valget den 17. november i Kosovo, som markerede indledningen på processen hen imod foreløbigt selvstyre til gavn for alle samfundsgrupper og stabiliteten i overensstemmelse med De Forenede Nationers Sikkerhedsråds resolution 1244. Det giver den højtstående repræsentant for FUSP mandat til at fremme dialogen mellem Beograd og Podgorica med henblik på at finde en forhandlingsløsning med hensyn til et demokratisk Montenegros status i en demokratisk Forbundsrepublik Jugoslavien.

Afrika

49. Ministermødet mellem EU og Afrika i oktober bekræftede endnu engang EU's solidaritet med det afrikanske kontinent samt den betydning, EU tillægger den dialogproces, der blev påbegyndt i Kairo i maj 2000. Det Europæiske Råd noterer sig med stor interesse det nye partnerskab for Afrikas udvikling, der blev bebudet i juli af flere afrikanske statschefer, idet dette vidner om deres vilje til at inddrage principperne for god regeringsførelse, afrikansk ejerskab og menneskerettigheder i de afrikanske regeringers udviklingspolitikker. Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med konferencens resultater på dette område.

50. Det Europæiske Råd bekræfter igen, at det fuldt ud støtter Lusaka- og Arusha-aftalerne, der alene kan bringe regionens lande til en varig forståelse og føre til reel stabilitet. I den forbindelse påskønner det Kommissionens tilsagn om - ved udsigten til en genoptagelse af dialogen mellem de congolesiske parter - at ville undertegne det nationale vejledende program for Den Demokratiske Republik Congo i Bruxelles i januar 2002, hvilket er et stærkt signal om, at Den Europæiske Union er dybt engageret med hensyn til hele den congolesiske befolkning.
51. Det Europæiske Råd udtrykker på ny stor bekymring over forværringen af situationen i Zimbabwe og sender en indtrængende appel til Zimbabwes regering om øjeblikkeligt at tage skridt til at rette op på situationen, navnlig med henblik på de konsultationer, som finder sted i de nærmeste dage i henhold til artikel 96 i Cotonou-aftalen.

Rusland

52. På topmødet i Bruxelles den 3. oktober 2001 blev der fastlagt vigtige retningslinjer for den konkrete gennemførelse af det strategiske partnerskab mellem EU og Rusland: udarbejdelse af et koncept for et fælles europæisk økonomisk område, styrkelse af dialogen på energiområdet, Kaliningrads specifikke situation, bl.a. spørgsmålene i forbindelse med personbevægelser og persontransit, handelsspørgsmål, herunder Ruslands optagelse i Verdenshandelsorganisationen. Den Europæiske Union har forpligtet sig til at styrke forbindelserne med Rusland yderligere og forventer væsentlige fremskridt i alle disse spørgsmål. Dialogen om politiske og sikkerhedsmæssige spørgsmål skal tilføres mere indhold og føre til flere konkrete resultater. Dette skal ske gennem fælles initiativer om emner af fælles interesse (Vestbalkan, Mellemøsten). Det er endvidere nødvendigt at strukturere samarbejdet mellem EU og Rusland på grundlag af partnerskabs- og samarbejdsaftalen inden for bekæmpelse af organiseret kriminalitet, narkotikahandel, terrorisme og ulovlig indvandring.

Udviklingssamarbejde

53. Den Europæiske Union mener, at bedre udsigter for vækst og udvikling kan danne et mere solidt grundlag for fred og sikkerhed. Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen og Rådet til at aflægge rapport om, hvordan koordineringen af de europæiske og internationale politikker kan forbedres for at fremme udviklingen som et bidrag til konferencen i Monterrey og verdenskonferencen i Johannesburg.

54. Det Europæiske Råd hilser med tilfredshed Rådets tilsagn om at ville vurdere de midler og den tidsplan, der skal gøre det muligt for hver af medlemsstaterne at nå De Forenede Nationers målsætning om at yde 0,7% af BNI i statslig udviklingsbistand, samt dets løfte om at fortsætte indsatsen for at forbedre instrumenterne til udviklingssamarbejde, navnlig i de lande, der er ramt af kriser eller konflikter.
55. Det Europæiske Råd understreger nødvendigheden af hurtigere udbetaling af de økonomiske midler, der er til rådighed til udviklingsstøtte. Det opfordrer endvidere Rådet og Kommissionen til at undersøge, om der kan oprettes en Euro-Middelhavs-bank for udvikling.
56. Det Europæiske Råd noterer sig med tilfredshed, at der den 30. oktober i år blev afholdt en konference om globaliseringens virkninger, og at Kommissionen har fået mandat til at analysere globaliseringens finansielle aspekter, navnlig gældslettelse og de alternative metoder til udviklingsfinansiering.
57. I afventning af en samlet aftale om agenturernes hjemsteder vil Den Europæiske Fødevarerautoritet og Eurojust kunne indlede deres aktiviteter i henholdsvis Bruxelles og Haag. Hvis der indføres en europæisk offentlig anklagemyndighed, vil dennes hjemsted blive fastlagt i overensstemmelse med bestemmelserne i afgørelsen af 8. april 1965.

VI. FORSKELLIGE AFGØRELSER

58. Den dramatiske ulykke i St. Gotthard-tunnelen, der fulgte efter ulykken i Mont Blanc-tunnelen, vidner om, at det er påtrængende nødvendigt at træffe foranstaltninger, der skal flytte godstransporten fra vej til jernbane. Kommissionen vil snarest muligt fremlægge sit ramme-forslag vedrørende betaling for brug af infrastrukturer samt forslaget om sikkerheden i tunneler. Som en midlertidig løsning anmoder Det Europæiske Råd Kommissionen om at forelægge et forslag om forlængelse af økopointsystemet, jf. protokol nr. 9 i akten vedrørende Østrigs tiltrædelse, så transportkapitlet i tiltrædelsesforhandlingerne kan afsluttes inden årets udgang.
59. Det Europæiske Råd forpligter sig til at opretholde et højt niveau for nuklear sikkerhed i EU. Det fastholder nødvendigheden af at overvåge sikkerheden på atomkraftværker. Det anmoder om med jævne mellemrum at få forelagt rapporter fra atomenergieksperter i medlemsstaterne, som skal holde tæt kontakt med Kommissionen.

Ratifikation af den nye afgørelse om egne indtægter

60. Det Europæiske Råd har med bekymring noteret sig, at den nye afgørelse om Fællesskabets egne indtægter endnu ikke er blevet ratificeret i nogle medlemsstater. Det understreger vigtigheden af, at afgørelserne fra Det Europæiske Råd i Berlin gennemføres i national ret inden for de fastsatte frister, og henstiller indtrængende til medlemsstaterne, at de fuldender ratifikationsprocedurerne hurtigst muligt, så den nye afgørelse om egne indtægter kan træde i kraft omgående.

61. Det Europæiske Råd har noteret sig de dokumenter og rapporter, som det har fået forelagt, samt de deri indeholdte konklusioner vedtaget af Rådet (jf. bilag IV). Det opfordrer institutionerne til straks at følge dem op i praksis, idet der, hvor det er relevant, tages fuldt hensyn til de politiske retningslinjer, der kommer til udtryk i nærværende konklusioner.

**DET EUROPÆISKE RÅD I LÆKEN
DEN 14. OG 15. DECEMBER 2001**

BILAG

Bilag I	Laeken-erklæringen om Den Europæiske Unions fremtid	<i>Side 2</i>
Bilag II	Erklæring om den fælles europæiske sikkerheds- og forsvarspolitikke operative kapacitet	<i>Side 10</i>
Bilag III	Erklæring om situationen i Mellemøsten	<i>Side 13</i>
Bilag IV	Dokumenter forelagt for Det Europæiske Råd i Laeken	<i>Side 15</i>

LÆKEN-ERKLÆRINGEN OM DEN EUROPÆISKE UNIONS FREMTID

I. EUROPA VED EN KORSVEJ

Igennem århundreder har folk og stater forsøgt at få kontrol over det europæiske kontinent ved hjælp af krig og våben. De ødelæggende virkninger af to blodige krige og Europas svækkede position i verden havde øget erkendelsen af, at alene fredens og dialogens vej kunne virkeliggøre drømmen om et stærkt og samlet Europa. For endeligt at besejre fortidens dæmoner oprettede man først et kul- og stålfællesskab, som senere blev suppleret med andre økonomiske samarbejdsområder som f.eks. landbrug. Efterfølgende blev der skabt et virkeligt fælles marked, der omfattede varer, personer, tjenesteydelser og kapital, og som i 1999 blev suppleret med en fælles valuta. Den 1. januar 2002 bliver euroen en realitet i 300 millioner europæiske borgeres dagligdag.

Den Europæiske Union er således blevet skabt gradvis. I begyndelsen drejede det sig først og fremmest om et økonomisk og teknisk samarbejde. For tyve år siden blev den demokratiske legitimitet, der indtil da udelukkende lå hos Rådet, styrket betydeligt med det første direkte valg til Europa-Parlamentet. De sidste ti år har man arbejdet hen imod en politisk union, og der er kommet et samarbejde i stand inden for social- og arbejdsmarkedspolitik, beskæftigelse, asyl, indvandring, politi, retsvæsen, udenrigspolitik og en fælles sikkerheds- og forsvarspolitik.

Den Europæiske Union er en succes. Der har nu i over et halvt århundrede været fred i Europa. Sammen med Nordamerika og Japan er EU et af de tre rigeste områder i verden. Indbyrdes solidaritet mellem medlemsstaterne og en retfærdig fordeling af frugterne af den økonomiske vækst har betydet, at velstanden er steget betydeligt i de svageste områder af EU, og at disse områder har indhentet en stor del af deres økonomiske efterslæb.

Halvtreds år efter sin oprettelse befinder EU sig imidlertid ved en korsvej, et afgørende tidspunkt i sin eksistens. Et samlet Europa vil snart være en realitet. EU vil snart åbne sig for mere end ti medlemsstater, navnlig i Central- og Østeuropa, og således endeligt afslutte et af de mørkeste kapitler i Europas historie: anden verdenskrig og den efterfølgende kunstige opdeling af Europa. Endelig er Europa på vej til uden blodsudgydelser at blive én stor familie. Der er tale om en stor forandring, som naturligvis kræver en anden strategi end for halvtreds år siden, hvor seks lande igangsatte processen.

Den demokratiske udfordring i Europa

EU står på én gang over for to udfordringer, den ene indadtil, den anden udadtil.

Indadtil er der behov for, at EU's institutioner kommer nærmere på borgerne. Borgerne slutter ganske vist op om EU's vigtigste mål, men de kan ikke altid se en forbindelse mellem disse mål og den måde, som EU optræder på i dagligdagen. De kræver, at EU-institutionerne bliver præget af mindre træghed og stivhed og af mere effektivitet og gennemsigtighed. Mange mener også, at EU skal tage sig mere af de konkrete ting, der optager borgerne og ikke i detaljer gribe ind i anliggender, som det ifølge sagens natur er bedre at overlade til medlemsstaternes og regionernes valgte repræsentanter. Nogle opfatter endog dette som en trussel mod deres identitet, men hvad der måske er endnu vigtigere: borgerne finder, at alt for mange beslutninger træffes hen over hovedet på dem og ønsker en bedre demokratisk kontrol.

Europas nye rolle i en globaliseret verden

Den Europæiske Union bliver også uden for sine grænser konfronteret med en globaliseret verden i hastig forandring. Efter Berlinmurens fald så det ud til, at vi i lang tid ville kunne leve i en stabil verdensorden fri for konflikter baseret på respekten for menneskerettighederne. Men blot få år senere er denne sikkerhed forsvundet. Den 11. september åbnede brutalt vore øjne. De kræfter, som vi er konfronteret med, er ikke forsvundet. Religiøs fanatisme, etnisk nationalisme, racisme og terrorisme vinder frem, og de næres fortsat af regionale konflikter, fattigdom og underudvikling.

Hvad er Europas rolle i denne forandrede verden? Skal Europa, der nu endelig er blevet samlet, ikke spille en førende rolle i en ny verdensorden? nemlig som en magt, der kan spille en stabiliserende rolle på verdensplan og være et forbillede for mange lande og folk? Europa, et kontinent formet af de humanistiske værdier, Magna Charta, Bill of Rights, den franske revolution og Berlinmurens fald. Frihedens, solidaritetens og navnlig mangfoldighedens kontinent, hvilket indebærer respekt for andres sprog, traditioner og kultur. Den eneste grænse, som Den Europæiske Union drager, går ved demokrati og menneskerettigheder. EU er kun åbent for lande, som respekterer de grundlæggende rettigheder såsom frie valg, respekt for mindretal og respekt for retsstaten.

Nu, hvor den kolde krig er forbi, og vi lever i en globaliseret og fragmenteret verden, er det på tide, at Europa påtager sig sit ansvar for styringen af globaliseringen. Den rolle, som det skal spille, er den rolle, der tilkommer en magt, som resolut bekæmper alle former for vold, terror og fanatisme, og som heller ikke lukker øjnene for den oprørende uretfærdighed i verden. Kort sagt en magt, der vil ændre balancen i verden, så den ikke kun er til fordel for de rige, men også de fattigste lande. En magt, der efter etiske principper vil sætte rammer for globaliseringen, dvs. forankre den i solidaritet og bæredygtig udvikling.

De europæiske borgeres forventninger

Billedet af et demokratisk Europa, som er engageret på verdensplan, svarer fuldt ud til borgernes ønsker. De har ofte tilkendegivet et ønske om, at EU spiller en større rolle inden for retsvæsen og sikkerhed, bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet, styring af migrationsstrømmene, modtagelse af asylansøgere og flygtninge fra fjerntliggende konfliktzoner. De ønsker også at se resultater på beskæftigelsesområdet og med bekæmpelsen af fattigdom og social udstødelse samt med hensyn til økonomisk og social sammenhængskraft. De kræver en fælles strategi for forurening, klimaændringer og fødevarerikkerhed. Kort sagt i forbindelse med grænseoverskridende spørgsmål, som de instinktivt ved kun kan løses ved samarbejde. På samme måde som de ønsker større europæisk indflydelse i udenrigs-, sikkerheds- og forsvarsanliggender, med andre ord en mere omfattende og bedre koordineret indsats for at bekæmpe problemernes arnesteder i og omkring Europa og i resten af verden.

Samtidig finder de samme borgere, at EU går for vidt og optræder for bureaukratisk på en række områder. Et velfungerende indre marked og en velfungerende fælles valuta skal fortsat være hovedhjørnестen, når de økonomiske, finansielle og fiskale bestemmelser koordineres, uden at medlemsstaternes egenart bringes i fare. Nationale og regionale forskelle skyldes ofte forskellig historie eller forskellige traditioner. De kan være berigende. Med andre ord er "god offentlig forvaltning" for borgerne ensbetydende med, at der skabes nye muligheder og ikke nye stive strukturer. Borgerne forventer flere resultater og bedre svar på konkrete spørgsmål og ikke en europæisk superstat af institutioner, der blander sig i alt.

Borgerne kræver kort sagt en klar, gennemsigtig, målrettet og demokratisk styret strategi fra EU's side. En strategi, der gør Europa til et forbillede, som kan angive retningen for verdens fremtidige udvikling. En strategi, som giver konkrete resultater i form af flere arbejdspladser, større livskvalitet, mindre kriminalitet, kvalitet i undervisningen og bedre sundhedspleje. Der er ingen tvivl om, at Europa må skaffe sig nye ressourcer og gennemføre reformer for at nå dette mål.

II. UDFORDRINGER OG REFORMER I EN FORNYET UNION

EU skal være mere demokratisk, mere gennemsigtigt og mere effektivt. Det skal finde et svar på tre grundlæggende udfordringer: Hvordan kan borgerne, og navnlig de unge, bringes nærmere på det europæiske projekt og de europæiske institutioner? Hvordan kan man strukturere det politiske liv og det europæiske politiske område i et udvidet EU? Hvordan kan man gøre EU til en stabiliserende faktor og et forbillede i en ny verden med flere poler? For at kunne svare på ovennævnte kræves der en række målrettede spørgsmål.

En bedre fordeling og definition af kompetencerne i Den Europæiske Union

Borgerne nærer ofte forventninger til Den Europæiske Union, som den ikke altid indfrier. Omvendt har borgerne nogle gange indtryk af, at EU foretager sig for meget på områder, hvor dets mellemkomst ikke altid er absolut nødvendig. Det drejer sig derfor om at præcisere, forenkle og justere kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne på baggrund af de nye udfordringer, som EU står over for. Dette kan både føre til, at opgaver føres tilbage til medlemsstaterne, og til, at der tillægges EU nye opgaver, eller til at den eksisterende kompetence udvides, idet der hele tiden tages hensyn til ligheden og solidariteten mellem medlemsstaterne.

En første række spørgsmål, som skal stilles, vedrører måden, hvorpå vi kan gøre kompetencefordelingen mere gennemsigtig. Kan vi med dette for øje foretage en klarere sondring mellem tre slags kompetencer: EU's enekompetence, medlemsstaternes kompetence og delt kompetence mellem EU og medlemsstaterne? På hvilket niveau udøves kompetencerne på den mest effektive måde? Hvordan kan man anvende nærhedsprincippet i denne forbindelse? Bør man ikke præcisere, at enhver kompetence, som ikke er tillagt EU ved traktaterne, henhører under medlemsstaternes enekompetence? Hvad er følgerne heraf?

Endnu en række spørgsmål har til formål inden for disse nye rammer og under iagttagelse af gældende fællesskabsret at undersøge, om der ikke bør foretages en omfordeling af kompetencen. På hvilken måde kan man lade borgernes forventninger være retningsgivende. Hvilke opgaver kan det give EU? Og omvendt, hvilke opgaver er det bedst at overlade til medlemsstaterne? Hvilke ændringer er det nødvendigt at foretage i traktaten af de forskellige politikker? Hvordan kan man f.eks. udvikle en mere sammenhængende fælles udenrigspolitik og forsvarspolitik? Skal Petersbergopgaverne ajourføres? Vil vi i højere grad integrere politisamarbejdet og det strafferetlige samarbejde? Hvordan kan man styrke koordinationen af de økonomiske politikker? Hvordan kan vi intensivere samarbejdet med hensyn til social integration, miljø, sundhed og fødevarerikkerhed? Skal den daglige forvaltning og gennemførelsen af EU's politik omvendt ikke i højere grad overlades til medlemsstaterne og regionerne, hvis det er muligt i henhold til deres forfatning? Skal de ikke have garanti for, at der ikke røres ved deres kompetence?

Endelig er spørgsmålet, hvordan det sikres, at den nye kompetencefordeling ikke fører til en snigende udvidelse af EU's beføjelser eller til en krænkelse af medlemsstaternes og, hvor det er relevant, regionernes enekompetenceområder. Hvordan sikres det samtidig, at den europæiske dynamik ikke svækkes? For EU må også fremover kunne reagere på nye udfordringer og udviklinger og afprøve nye aktionsområder. Skal traktatens artikel 95 og 308 med henblik herpå revideres på baggrund af gældende retspraksis i Fællesskabet?

Forenkling af EU's instrumenter

Det er ikke kun vigtigt, hvem der tager sig af hvad. Lige så vigtigt er det at fastslå, hvordan EU optræder, og hvilke instrumenter det benytter. De successive traktatændringer har i hvert tilfælde ført til en stærk forøgelse af instrumenterne. Og gradvis har direktiverne udviklet sig mere og mere i retning af detailregulering. Det centrale spørgsmål er da, om EU's forskellige instrumenter ikke bør defineres bedre, og om ikke deres antal bør reduceres.

Skal der med andre ord indføres en sondring mellem lovgivende og udøvende foranstaltninger? Skal antallet af lovgivningsinstrumenter reduceres: umiddelbart gældende bestemmelser, rammeloggivning og ikke-bindende instrumenter (udtalelser, henstillinger, åben koordination)? Er det hensigtsmæssigt i højere grad at gøre brug af rammeloggivning, som giver medlemsstaterne en større manøvreremargin med hensyn til at opnå de politiske mål? På hvilke kompetenceområder er åben koordination og gensidig anerkendelse de bedst egnede instrumenter? Skal proportionalitetsprincippet fremdeles være udgangspunktet?

Mere demokrati, åbenhed og effektivitet i Den Europæiske Union

Den Europæiske Unions legitimitet beror på de demokratiske værdier, den forfægter, de mål, den forfølger, og de beføjelser og instrumenter, den råder over. Men det europæiske projekts legitimitet bygger også på demokratiske, åbne og effektive institutioner. De nationale parlamenter bidrager også til legitimeringen af det europæiske projekt. I erklæringen om Den Europæiske Unions fremtid, der findes som bilag til Nice-traktaten, understreges behovet for at undersøge deres rolle i den europæiske konstruktion. Mere generelt er spørgsmålet, hvilke initiativer vi kan tage for at udvikle et europæisk offentligt rum.

Det første spørgsmål er, hvordan vi kan øge de nuværende institutioners demokratiske legitimitet og gøre dem mere åbne, og det gælder alle tre institutioner.

Hvordan kan Europa-Kommissionens autoritet og effektivitet øges? Hvordan skal Kommissionens formand udpeges: af Det Europæiske Råd, af Europa-Parlamentet eller ved direkte valg blandt borgerne? Skal Europa-Parlamentets rolle styrkes? Skal den fælles beslutningstagning udvides? Skal den måde, hvorpå vi vælger medlemmerne af Europa-Parlamentet, revideres? Er der behov for at etablere en europæisk valgkreds, eller er det bedst at bevare nationalt fastlagte valgkredse? Kan de to systemer kombineres? Skal Rådets rolle styrkes? Skal Rådet optræde på samme måde, når det optræder som lovgivende myndighed, og når det optræder som udøvende myndighed? Skal Rådets samlinger være offentlige, i det mindste når Rådet optræder som lovgivende myndighed, så der bliver større åbenhed? Skal borgerne have øget adgang til Rådets dokumenter? Hvordan sikres endelig balancen og den gensidige kontrol mellem institutionerne?

Det andet spørgsmål, der også er relateret til den demokratiske legitimitet, vedrører de nationale parlamenters rolle. Skal de være repræsenteret i en ny institution ved siden af Rådet og Europa-Parlamentet? Skal de have en rolle på de områder af det europæiske virkefelt, hvor Europa-Parlamentet ikke har nogen kompetence? Skal de koncentrere sig om kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne, f.eks. ved forudgående kontrol af, om nærhedsprincippet overholdes?

Det tredje spørgsmål er, hvordan institutionernes beslutningstagning og måde at fungere på kan forbedres i et EU med omkring tredive medlemsstater. Hvordan vil EU bedre kunne fastsætte sine målsætninger og prioriteter samt sikre en bedre gennemførelse heraf? Er der behov for i højere grad at træffe beslutninger med kvalificeret flertal? Hvordan kan den fælles beslutningsprocedure mellem Rådet og Europa-Parlamentet forenkles og blive hurtigere? Hvad med formandskabet for EU, der skifter hvert halve år? Hvilken rolle skal Europa-Parlamentet spille i fremtiden? Hvad med de forskellige rådssammensætningers rolle og struktur? Hvordan kan der skabes større sammenhæng i EU's udenrigspolitik? Hvordan kan synergien styrkes mellem den højtstående repræsentant og den relevante kommissær? Skal EU's repræsentation udadtil i internationale fora udbygges yderligere?

Hen imod en forfatning for de europæiske borgere

I øjeblikket bygger Den Europæiske Union på fire traktater. EU's målsætninger, kompetence og politikinstrumenter findes rundt omkring i disse traktater. En forenkling er absolut nødvendig for at skabe større gennemsigtighed.

Der kan i den forbindelse rejses fire spørgsmål. Det første drejer sig om forenkling af de nuværende traktater uden at ændre indholdet. Skal sondringen mellem Unionen og Fællesskabet tages op til fornyet overvejelse? Hvad med opdelingen i tre søjler?

Dernæst er der spørgsmålet om en eventuel omarbejdning af traktaterne. Skal der foretages en sontring mellem en grundtraktat og de øvrige traktatbestemmelser? Skal denne sontring give sig udslag i en opsplnitning af teksterne? Kan dette føre til en sontring mellem ændrings- og ratifikationsprocedurerne for henholdsvis grundtraktaten og de øvrige traktatbestemmelser?

Endvidere skal det overvejes, om chartret om grundlæggende rettigheder skal indarbejdes i grundtraktaten, og om Det Europæiske Fællesskab skal tiltræde den europæiske menneskerettighedskonvention.

Endelig er spørgsmålet, om denne forenkling og omarbejdning ikke med tiden bør føre til, at der vedtages en forfatningstekst. Hvilke grundelementer bør der være i en sådan forfatning? De værdier, som EU står for, borgernes grundlæggende rettigheder og pligter, forholdet mellem medlemsstaterne i EU?

III. INDKALDELSE TIL ET KONVENT OM EUROPAS FREMTID

For at sikre en så bred og gennemsigtig forberedelse af den næste regeringskonference som muligt har Det Europæiske Råd besluttet at indkalde et konvent bestående af de mest fremtrædende deltagere i debatten om EU's fremtid. På baggrund af ovenstående skal konventet have til opgave at drøfte de væsentligste problemer, som den fremtidige udvikling af EU medfører, og undersøge de forskellige mulige løsninger.

Det Europæiske Råd har udpeget Valéry Giscard d'Estaing til formand og Giuliano Amato og Jean-Luc Dehaene til næstformænd for konventet.

Sammensætning

Foruden formanden og de to næstformænd skal konventet bestå af 15 repræsentanter for medlemsstaternes stats- eller regeringschefer (1 for hver medlemsstat), 30 medlemmer af de nationale parlamenter (2 for hver medlemsstat), 16 medlemmer af Europa-Parlamentet og to repræsentanter for Kommissionen. Kandidatlandene skal deltage fuldt ud i konventets drøftelser. De skal være repræsenteret på samme betingelser som de nuværende medlemsstater (en repræsentant for regeringen og to medlemmer af det nationale parlament) og deltage i drøftelserne uden dog at kunne modsætte sig en konsensus, som aftegner sig mellem medlemsstaterne.

Konventets medlemmer kan kun lade sig erstatte af suppleanter, hvis de ikke selv kan være til stede. Suppleanterne udpeges på samme måde som de ordinære medlemmer.

Konventets præsidium skal bestå af formanden og de to næstformænd for konventet og ni medlemmer af konventet (repræsentanter for alle de regeringer, der varetager formandskabet for Rådet under konventet, to repræsentanter for de nationale parlamenter, to repræsentanter for medlemmerne af Europa-Parlamentet og to repræsentanter for Kommissionen).

Som observatører skal der indbydes: tre repræsentanter for Det Økonomiske og Sociale Udvalg samt tre repræsentanter for arbejdsmarkedets parter i Europa; på vegne af Regionsudvalget: seks repræsentanter (som Regionsudvalget udpeger blandt regionerne, byerne og regioner med lovgivende myndighed) samt den europæiske ombudsmand. Præsidenten for Domstolen og formanden for Revisionsretten skal kunne tage ordet på opfordring af konventets præsidium.

Drøftelsernes varighed

Konventet holder sit indledende møde den 1. marts 2002. Ved denne lejlighed udpeger det præsidium og fastlægger sin forretningsorden. Drøftelserne afsluttes efter et år, i så god tid at formanden for konventet kan forelægge resultaterne heraf for Det Europæiske Råd.

Procedure

Formanden forbereder indledningen af konventets drøftelser ved at drage konklusioner af den offentlige debat. Præsidiumet skal være drivkraft og tilvejebringe et første arbejdsgrundlag for konventet.

Præsidiumet kan rådføre sig med Kommissionens tjenestegrene og eksperter efter eget valg om alle tekniske spørgsmål, som efter dets opfattelse bør undersøges nærmere. Det kan med henblik herpå nedsætte ad hoc-grupper.

Rådet holder sig orienteret om, hvorledes konventets drøftelser forløber. Formanden for konventet aflægger på hvert møde i Det Europæiske Råd mundtligt rapport om drøftelsernes forløb, hvorved stats- og regeringscheferne samtidig får lejlighed til at tilkendegive deres synspunkter.

Konventet mødes i Bruxelles. Konventets debatter og alle officielle dokumenter er offentligt tilgængelige. Konventet skal benytte de elleve arbejdssprog i EU.

Slutdokument

Konventet skal undersøge de forskellige spørgsmål. Det udarbejder et slutdokument, som enten kan omfatte forskellige valgmuligheder med angivelse af, hvilken støtte de har fået eller anbefalinger, hvis der er opnået konsensus.

Sammen med resultatet af de nationale debatter om EU's fremtid skal slutdokumentet anvendes som udgangspunkt for drøftelserne på den regeringskonference, som skal træffe de endelige beslutninger.

Forum

For at skabe en bred debat og inddrage alle borgere i den oprettes der et forum for organisationer, der repræsenterer det civile samfund (arbejdsmarkedets parter, erhvervslivet, ikke-statslige organisationer, akademiske kredse osv.). Det skal være et struktureret netværk af organisationer, som regelmæssigt orienteres om konventets drøftelser. Deres bidrag skal inddrages i debatten. De skal efter nærmere retningslinjer, der fastlægges af præsidiet, kunne høres eller konsulteres om specifikke spørgsmål.

Sekretariat

Præsidiet bistås af et sekretariat for konventet, som varetages af Generalsekretariatet for Rådet. Ekspertter fra Kommissionen og Europa-Parlamentet kan indgå i sekretariatet.

**ERKLÆRING VEDRØRENDE DEN FÆLLES EUROPÆISKE SIKKERHEDS- OG
FORSVARSPOLITIKS**

OPERATIVE KAPACITET

- A) I Nice og Göteborg forpligtede Det Europæiske Råd sig til hurtigt at gøre Den Europæiske Union operationel og træffe afgørelse herom senest på Det Europæiske Råd i Laeken. Det Europæiske Råd bekræftede dette mål på det ekstraordinære møde den 21. september: "Det er ved at udbygge den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) og ved hurtigst muligt at gøre den europæiske forsvars- og sikkerhedspolitik (EFSP) operationel, at EU vil kunne sætte mest effektivt ind".

Takket være den fortsatte udvikling af ESFP, styrkelsen af såvel den civile som militære kapacitet og oprettelsen af passende strukturer er EU nu i stand til at gennemføre krisestyringsoperationer. Udviklingen af de midler og den kapacitet, som EU råder over, vil sætte det i stand til gradvist at påtage sig mere og mere komplekse operationer. Beslutningen om at gøre brug af denne kapacitet vil blive truffet under hensyn til omstændighederne i forbindelse med hver enkelt situation, idet de disponible midler og den disponible kapacitet vil være en afgørende faktor.

- B) Denne handleevne skyldes de væsentlige fremskridt, der er gjort siden Det Europæiske Råd i Köln og Helsingfors.

KAPACITET

Konferencerne om de militære og politimæssige kapacitetsbidrag har gjort det muligt at gøre fremskridt hen imod opfyldelse af kapacitetsmålene. Medlemsstaterne har givet tilsagn om frivillige bidrag ud fra nationale beslutninger. Udviklingen af den militære kapacitet indebærer ikke oprettelse af en europæisk hær. De europæiske NATO-lande, der ikke er medlem af Den Europæiske Union, og andre lande, der har ansøgt om optagelse i Den Europæiske Union, har givet tilsagn om meget værdifulde supplerende militære og politimæssige bidrag med henblik på at forbedre Europas kapacitet.

STRUKTURER OG PROCEDURER

EU er på grundlag af den godkendte øvelsespolitik og det godkendte øvelsesprogram begyndt at afprøve sine strukturer og procedurer vedrørende de militære og civile aspekter af krisestyringsoperationerne. Den Europæiske Union har fastlagt krisestyringsstrukturer og -procedurer, som sætter den i stand til at analysere og planlægge, træffe beslutning om og, i det omfang NATO ikke selv er involveret, iværksætte og gennemføre militære krisestyringsoperationer.

ORDNINGERNE MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION OG NATO

EU's krisestyringskapacitet er blevet styrket gennem udviklingen af konsultationerne, samarbejdet og gennemsigtigheden mellem de to organisationer i forbindelse med krisestyringen i det vestlige Balkan.

ORDNINGER MED PARTNERNE

Iværksættelsen af ordningerne med de europæiske NATO-lande, der ikke er medlem af EU, og andre lande, der har ansøgt om optagelse i Den Europæiske Union, samt med Canada, Rusland og Ukraine er blevet fortsat.

- C) Der skal gøres betydelige fremskridt, for at Den Europæiske Union kan gennemføre krisestyringsoperationer, som dækker hele spektret af Petersberg-opgaverne, herunder de mest krævende operationer med hensyn til omfang, deployeringstid og kompleksitet:

AFBALANCERET UDVIKLING AF DEN MILITÆRE OG CIVILE KAPACITET

En afbalanceret udvikling af den militære og civile kapacitet er nødvendig for, at EU kan gennemføre en effektiv krisestyring: dette indebærer en snæver koordination mellem alle såvel civile som militære midler og instrumenter, som EU råder over.

Det vil være nødvendigt at styrke militærkapaciteten i overensstemmelse med den europæiske handlingsplan for at afhjælpe de konstaterede mangler og iværksætte øvelsespolitikken, så EU gradvist kan gennemføre mere komplekse operationer. Der erindres om, at det er vigtigt at vedtage mekanismen for udvikling af militærkapaciteten navnlig med henblik på at undgå enhver unødvendig overlappning og, for de berørte medlemsstats vedkommende, at tage hensyn til NATO's forsvarsplanlægningsproces og planlægnings- og gennemgangsprocessen (PARP) under partnerskab for fred.

Politi-handlingsplanen vil blive iværksat, så at EU hurtigt kan deployere mandskab til politioperationer. EU vil fortsætte sine bestræbelser på at udvikle midler til hurtigt at nå de konkrete mål og gennemføre dem på følgende prioriterede områder: retsstatsprincippet, den civile forvaltning og civil beskyttelse.

For at nå disse mål vil EU og især de kompetente ministre søge nye løsninger og samarbejdsformer med henblik på at udvikle den nødvendige kapacitet i overensstemmelse med denne rapport, samtidig med at ressourcerne udnyttes optimalt.

ENDELIG UDARBEJDELSE AF ORDNINGERNE MED NATO

EU regner med at færdiggøre sikkerhedsordningerne med NATO og indgå aftaler, som sikrer adgang til NATO's operative planlægning, som giver formodning om, at EU kan råde over NATO's på forhånd identificerede aktiver og kapaciteter, og som indkredser en række kommandomuligheder, der stilles til rådighed for EU. Disse aftaler er vigtige for ESFP og vil øge den kapacitet, EU råder over, betydeligt.

IVÆRKSÆTTELSE AF ORDNINGERNE MED PARTNERNE

En fuldstændig gennemførelse af ordningerne fra Nice med De 15 og De 6, deres supplerende bidrag til den civile og militære kapacitet og deres deltagelse i en krisestyringsoperation i henhold til disse ordninger (bl.a. ved oprettelse af en bidragyderkomité, hvis der iværksættes operationer) vil styrke EU's krisestyringsoperationer mærkbart.

ERKLÆRING OM SITUATIONEN I MELLEMOSTEN

Den ekstremt alvorlige situation kræver, at enhver påtager sig sit ansvar: det er bydende nødvendigt at bringe volden til ophør.

Freden kan kun bygge på FN's resolution 242 og 338 og på:

- bekræftelse og fuld anerkendelse af Israels uigenkaldelige ret til at leve i fred og sikkerhed inden for internationalt anerkendte grænser;
- oprettelse af en levedygtig, uafhængig og demokratisk palæstinensisk stat, samt ophør med besættelsen af de palæstinensiske områder.

Både for at kunne forhandle og udrydde terrorismen og for at opbygge freden har Israel brug for Den Palæstinensiske Myndighed og dens folkevalgte præsident Yasser Arafat som partner. Hans kapacitet til at bekæmpe terrorismen bør ikke svækkes. Den Europæiske Union appellerer på ny til Den Palæstinensiske Myndighed om at gøre alt, hvad der står i dens magt, for at forebygge terrorhandlinger.

Den Europæiske Union erindrer om, at parterne er blevet anmodet om at påtage sig følgende forpligtelser:

- Den Palæstinensiske Myndighed bør optrevle terroristnettene Hamas og Islamisk Jihad, herunder anholde og retsforfølge alle mistænkte, og offentliggøre en appel på arabisk, som skal bringe den væbnede intifada til ophør;
- Den israelske regering bør trække sine militære styrker tilbage og ophøre med henrettelser uden lov og dom, ophæve blokaden af de palæstinensiske områder og alle de restriktioner, der er påført det palæstinensiske folk, fastfryse bosættelserne og indstille alle sine operationer mod de palæstinensiske infrastrukturer.

Opfyldelsen af disse forpligtelser kræver en beslutsom indsats både fra Den Palæstinensiske Myndigheds og Israels side.

En øjeblikkelig og betingelsesløs gennemførelse af Tenet-planen om våbenhvile og anbefalingerne fra Mitchell-Kommissionen er fortsat den eneste vej til genoptagelse af den politiske dialog.

Den Europæiske Union er fuldt overbevist om, at oprettelsen af en upartisk overvågningsmekanisme vil være i parternes interesse. Den Europæiske Union er rede til at deltage aktivt i en sådan mekanisme.

Det er tvingende nødvendigt og presserende, at Den Europæiske Union, De Forenede Nationer, USA og Den Russiske Føderation samt de mest berørte arabiske lande gennemfører en beslutsom og samordnet indsats. Med henblik herpå har Det Europæiske Råd pålagt den højtstående repræsentant Javier Solana at optage de nødvendige kontakter.

Den Europæiske Union lægger stor vægt på et økonomisk genopretningsprogram, der er koncentreret om Palæstina, som led i tilskyndelsen til fred.

EU vil fortsætte sine bestræbelser for, at de to stater, Israel og Palæstina, kan leve side om side i fred og sikkerhed.

Der kan kun opnås en samlet fred i Mellemøsten, hvis denne fred også omfatter Syrien og Libanon.

DOKUMENTER TIL FORELÆGGELSE PÅ DET EUROPÆISKE RÅDS MØDE I LÆKEN

- Dokument om udvidelsesstrategien og rapport fra Kommissionen om de enkelte landes fremskridt i optagelsesforhandlingerne
(14117/01)
- Konklusioner om udvidelsen vedtaget af Rådet (almindelige anliggender) den 10. december 2001
(15059/01 + REV 1 (en))
- Rapport fra formandskabet om Den Europæiske Unions aktioner efter attentaterne i USA
(14919/1/01 REV 1)
- Formandskabets rapport om ESFP
(15193/01 + COR 1 (de))
- Formandskabets rapport om evaluering af gennemførelsen af konklusionerne fra Tammerfors
(14926/01 + COR 1 (fr) + COR 2 (it))
- Kommissionens meddelelse vedrørende den halvårslige ajourføring af resultattavlen vedrørende fremskridt hen imod oprettelsen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed i EU (andet halvår 2001)
(13554/01)
- Konklusioner vedtaget af Rådet (det indre marked, forbrugerpolitik og turisme) om forsyningspligtigheder
(14866/01)
- Kommissionens rapport om forsyningspligtigheder
(13235/01)
- Formandskabets statusrapport om drøftelserne om skattepakken
(14976/01)
- Formandskabets rapport om beskatning af energiprodukter
(13778/1/01 REV 1)
- Formandskabets rapport om det indre marked for elektricitet og gas
(14943/01 + COR 1 (fr, es))
- Rapport fra Rådet (økonomi og finans) om den økonomiske situation
(15232/01)
- Rapport fra Rådet (økonomi og finans) til Det Europæiske Råd om beskatning af renteindtægter

(15325/01 + COR 1 (fr))

- Rådets konklusioner om miljørelaterede overordnede indikatorer for bæredygtig udvikling med henblik på overvågning af gennemførelsen af EU-strategien for bæredygtig udvikling (14589/01 + COR 1 (en))
- Konklusioner vedtaget af Rådet (miljø) om strategien for bæredygtig udvikling (opfølgning af Det Europæiske Råds møde i Göteborg med hensyn til miljøaspekterne) (15280/01)
- Konklusioner vedtaget af Rådet (miljø) om international styring af miljøet (15281/01)
- Fælles rapport fra Rådet og Kommissionen om beskæftigelsen 2001 (13421/01)
- Beslutning truffet af Rådet (beskæftigelse og social- og arbejdsmarkedspolitik) om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik for 2002 (14912/01 + COR 1 (en))
- Kommissionens henstilling med henblik på Rådets henstilling om gennemførelsen af medlemsstaternes beskæftigelsespolitik (14911/01)
- Konklusioner vedtaget af Rådet (beskæftigelse og social- og arbejdsmarkedspolitik): Beskæftigelses-, social- og arbejdsmarkedspolitikken: investering i kvalitet (indikatorer for kvaliteten i arbejdet) (14913/01 + ADD1)
- Meddelelse fra Kommissionen: Beskæftigelses-, social- og arbejdsmarkedspolitikken: investering i kvalitet - Rapport fra Beskæftigelsesudvalget (14263/01)
- Fælles rapport fra Udvalget for Social Beskyttelse og Udvalget for Økonomisk Politik vedrørende målsætninger og arbejdsmetoder på pensionsområdet (14098/01 + COR 1 (nl))
- Meddelelse fra Kommissionen om den fremtidige udvikling for den sociale beskyttelse på lang sigt: Sikre og bæredygtige pensioner (10672/01)
- Rapport fra Udvalget for Social Beskyttelse om indikatorer for fattigdom og social udstødelse (13509/01 + ADD 1 REV 2)
- Fælles rapport fra Kommissionen og Rådet om social integration (15223/01 COR 1 (it) + COR 2 (fr) + COR 3 (fi) + ADD 1 + ADD 2)

- Konklusioner vedtaget af Rådet (beskæftigelse og social- og arbejdsmarkedspolitik) om forslaget til forordning om koordinering af de sociale sikringsordninger: Parametre med henblik på modernisering af forordning (EØF) nr. 1408/71
(15045/01 + COR 1 (en))
- Konklusioner vedtaget af Rådet (beskæftigelse og social- og arbejdsmarkedspolitik) om forslaget til forordning om koordineringen af de sociale sikringsordninger: Udvidelse af forordning (EØF) nr. 1408/71 til at omfatte tredjelandsstatsborgere (retsgrundlaget)
(15056/01)
- Meddelelse fra Kommissionen: Artikel 299, stk. 2: Gennemførelse af strategien for bæredygtig udvikling i regionerne i den yderste periferi - Oversigt over de opnåede resultater og arbejdsprogram med vejledende tidsplan
(15246/01)
- Mandelkern-rapporten om administrativ forenkling
(14654/01)
- Meddelelse fra Kommissionen om bedre og enklere lovgivningsmæssige rammer
(15225/01)
- Rapport fra Kommissionen: Bedre lovgivning 2001
(15181/01)
- Rådets forberedelser til udvidelsen: Foreløbig rapport fra generalsekretæren/den højtstående repræsentant
(15100/01)
- Rapport fra Rådet (almindelige anliggender) om gennemførelse af EU's fælles strategi over for Ukraine
(15195/01)